„LE SACRE DU PRINTEMPS" W KONTEKŚCIE SPOŁECZNYM

ÉMILE JAQUES-DALCROZE
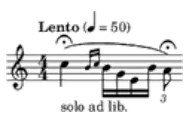

MARIE RAMBERT
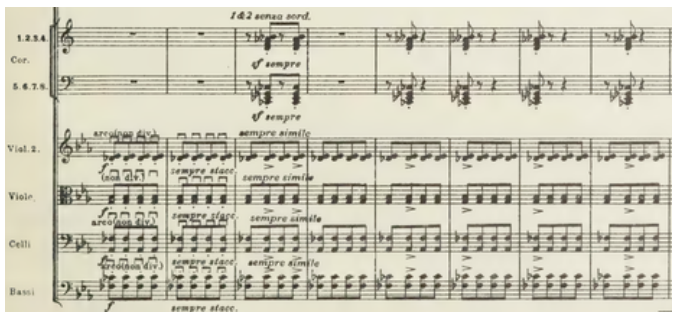

L'ANATHÈME DU CHRIST

IGOR STRAWIŃSKI

WACŁAW NIŻYŃSKI

MICHAIŁ FOKIN

ISADORA DUNCAN

MUZYKA

1. INSPIRACJE LUDOWOŚCIĄ , STRAWIŃSKI KORZYSTA M.IN. Z MELODII ROSYJSKICH ORAZ LITEWSKICH
2. EKSPOZYCJA NIEREGULARNOŚCI RYTMICZNYCH
3. POLITONALNOŚĆ
4. WPROWADZENIE USTĘPÓW SOLISTYCZNYCH W FAGOTACH I KONTRABASACH
5. WYRAFINOWANA BRUTALNOŚĆ
6. EFEKTY SONORYSTYCZNE
7. NIETANECZNA MUZYKA

8 ORKIESTRACJA
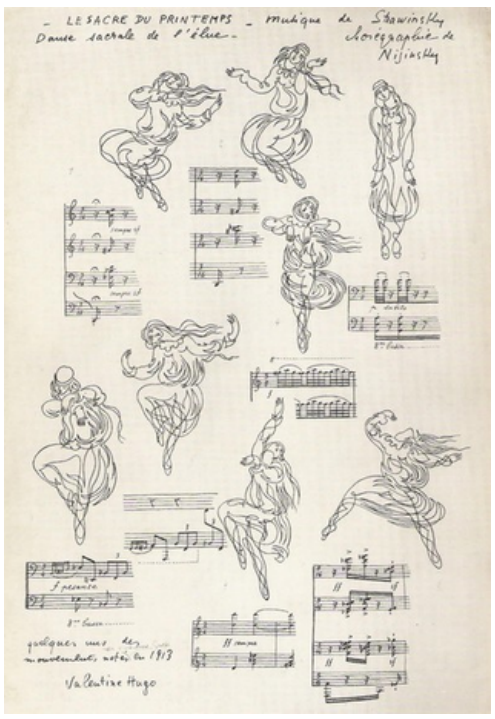
5 FLETÓW (2 ZDWOJONE PRZEZ PICCOLO), 5 OBOJÓW (2 ZDWOJONE PRZEZ ROŻEK ANGIELSKI), 5 KLARNETÓW, 5 FAGOTÓW; 8 ROGÓW, 5 TRĄBEK, 3 PUZONY, 2 TUBY; SMYCZKI; PERKUSJA.

PIERRE MONTEUX

TACJANNA WYSOCKA

CHOREOGRAFIA

1. PRYMITYWNOŚĆ - STAWIANIE STÓP NA ZEWNĄTRZ, CIĄGŁE WYTUPYWANIE RYTMU
2. OPĘTANY TANIEC DZIEWCZYNY
3. RUCH SCENICZNY ZARÓWNO ZASKAKIWAŁ JAK I NUŻYŁ PUBLICZNOŚĆ
4. WRAŻENIE SPĘTANIA CIAŁ WYKONAWCÓW, NÓG PRZYKUTYCH DO PODŁOGI, A TWARZE BEZMYŚLNE/PONURE.
5. CHOREOGRAFIA BYŁA PRZERAŻAJĄCA, PONIEWAŻ ODTWÓRCZYNI ROLI OFIARY, **MARIA PILTZ,** WIŁA SIĘ NA SCENIE W KONWULSJACH/SPAZMACH. TŁUM, Z KOLEI PEŁNIŁ ROLĘ OPRAWCY, KTÓRY DOPROWADZIŁ BOHATERKĘ DO ŚMIERCI ŚMIERCI.

NIE MA DRUGIEGO BALETU, KTÓRY DOCZEKAŁ SIĘ TAK WIELU REALIZACJI W PRZECIĄGU OSTATNIEGO STULECIA, BĘDĄCYCH NA NAPRAWDĘ WYSOKIM POZIOMIE ARTYSTYCZNYM:
MAURICE BEJART, PINA BAUSCH, KATARZYNA KOZYRA, THIERRY MALANDAIN, I IN.

PAUL GAUGUIN

DIAGILEW PISAŁ O SOBIE W LIŚCIE DO UKOCHANEJ MACOCHY: „PO PIERWSZE JESTEM WIELKIM SZARLATANEM, CHOĆ OBDARZONYM OGROMNĄ KLASĄ; PO DRUGIE, KAŻDEGO POTRAFIĘ OCZAROWAĆ; PO TRZECIE, MAM WIELKI TUPET; PO CZWARTE, JESTEM CZŁOWIEKIEM O WIELKIEJ LOGICE I NIELICZNYCH ZASADACH, A PO PIĄTE, MYŚLĘ, ŻE BRAK MI TALENTU. ZNALAZŁEM JEDNAK SWOJE POWOŁANIE - MECENAT SZTUKI. CZUJĘ W SOBIE SIŁĘ I WIEM, ŻE DLA DIABŁA NIE JESTEM ZWYCZAJNYM CZŁOWIEKIEM".

SERGIEJ DIAGILEW

„LE SACRE DU PRINTEMPS" - ULUBIONE DZIEŁO DIAGILEWA

PODSTAWOWE INFORMACJE O PIERWSZEJ INSCENIZACJI:

OBRAZ Z ŻYCIA DAWNEJ ROSJI W DWÓCH CZĘŚCIACH.

LIBRETTO: IGOR STRAWIŃSKI I NIKOŁAJ ROERICH
CHOREOGRAFIA: WACŁAW NIŻYŃSKI
SCENOGRAFIA: NIKOŁAJ ROERICH
PREMIERA: PARYŻ, 29.05.1913, THÉÂTRE DES CHAMPS-ÉLYSÉES

THE SKETCH SUPPLEMENT, 1913

POMIMO SKANDALU, KRZYWDZĄCEJ OPINII PUBLICZNOŚCI I PRASY, TWÓRCY NIE WYRZEKLI SIĘ PRZEKONANIA, ŻE STWORZYLI **DZIEŁO SZTUKI**.

NIKOŁAJ ROERICH

AKT I - UWIELBIENIE ZIEMI

1. INTRODUKCJA;
2. WIOSENNE WRÓŻBY I TAŃCE MŁODZIEŃCÓW;
3. ZABAWA W PORYWANIE;
4. WIOSENNE KOROWODY;
5. WALKA DWÓCH PLEMION;
6. TANIEC ZIEMI.

AKT II - WIELKA OFIARA

1. WSTĘP;
2. KRĄG TAJEMNICZY;
3. UWIELBIENIE WYBRANEJ;
4. WZYWANIE DUCHÓW PRZODKÓW;
5. ŚWIĘTY TANIEC WYBRANEJ.

FLORENT SCHIMDT

„CICHO TAM, K...Y Z 16 ARRONDISSEMENT"

„(...)BALET TEN ZOSTAŁ WYSTAWIONY W PARYŻU TYLKO 6 RAZY (A WYMAGAŁ AŻ 120 PRÓB). W ROKU 1920 DIAGILEW POWIERZA UTANECZNIENIE „**ŚWIĘTA WIOSNY**" MIASINOWI - CHOREOGRAFIA STAJE SIĘ ŁAGODNIEJSZA, MNIEJ KANCIASTA. JAWNY SUKCES ODNOSI DOPIERO PO WYSTAWIENIU **23 LIPCA 1929 W COVENT GARDEN**".

'TIMES PISAŁ, ŻE „SACRE" DLA XX WIEKU JEST TYM SAMYM, CZYM BYŁA DZIEWIĄTA SYMFONIA BEETHOVENA DLA XIX WIEKU.

RELACJE W PREMIERY

"[...] ZERWAŁY SIĘ OKRZYKI OBURZENIA, TUPANIE, GWIZDY. WRZAWA ZAGŁUSZAŁA ORKIESTRĘ.; DYRYGENT MONTEUX BEZRADNIE SPOGLĄDAŁ NA DIAGILEWA, KTÓRY ZNAKAMI NAKAZYWAŁ MU GRAĆ DALEJ. [...] KSIĘŻNA P. OPUŚCIŁA SWĄ LOŻE GŁOŚNO PROTESTUJĄC: «MAM 60 LAT I PIERWSZY RAZ DOZNAŁAM TAKIEJ ZNIEWAGI». IMPRESARIO ASTRUK KAZAŁ OŚWIETLIĆ WIDOWNIE. JAKAŚ PANI WE WSPANIAŁEJ WIECZOROWEJ SUKNI WSTAŁA I SPOLICZKOWAŁA MŁODZIEŃCA WE FRAKU, KTÓRY GWIZDAŁ W SĄSIEDNIEJ LOŻY. DIAGILEW BLADY I DYGOCĄCY, NA CAŁY GŁOS POWTARZAŁ: «PROSZĘ WAS, POZWÓLCIE SKOŃCZYĆ SPEKTAKL».

UNIWERSYTET JAGIELLOŃSKI W KRAKOWIE

FABIAN DYDAŚ, SARA SKOWROŃSKA

SPOŁECZNA HISTORIA MUZYKI 2023/2024